

การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนเฉพาะอย่าง
ในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

นางสาวสุมาลี ไกรโชค

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
006013
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

CONSTRUCTION OF A THAI LANGUAGE TEACHING MODEL
EMPHASIZING SPECIFIC SKILLS FOR PRATHOM SUKSA ONE AND TWO
FOR THE HILL TRIBE TEACHERS' AIDES

Miss Sumalee Traichoke

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

รศ.ดร.สม

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

อ.ดร.อมรรวิทย์ ประธานกรรมการ

อ.ดร.วิมล กรรมการ

รศ.ดร.กมล กรรมการ

.....กรรมการ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์อ่ำไพ สุจริตกุล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอน
เฉพาะอย่างในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วย
สอนชาวเขา

ชื่อ นางสาวสุมาลี ไตรโชค แผนกวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของ
แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบ
จำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนฟังและพูดในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และ
ปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา และนำไปใช้ในการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มี
ความสามารถในการสอนภาษาไทย(ฟัง-พูด)แก่เด็กชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หลักสูตรพิเศษของโครงการนี้ แบบสอบวิชาภาษา
ไทย(ฟัง-พูด) แบบสอบวิชาครูเบื้องต้น แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด) แบบ
นิเทศและประเมินผลการสอน แบบประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยดังกล่าว
และวิธีสอนภาษาไทย(ฟัง-พูด) ตามแนวการฝึกหัดครูของโครงการ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ
ดังกล่าวไปทดลองฝึกอบรมกับตัวอย่างประชากรที่เป็นชาวเขาซึ่งกรมประชาสงเคราะห์
คัดเลือกมาจำนวน 61 คน ในเวลา 3 เดือน ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา
จังหวัดเชียงราย ข้อมูลในการวิจัยเก็บรวบรวมจากคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการฝึก
อบรมทั้งในด้านวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด)และวิชาครูเบื้องต้น คะแนนการฝึกสอน และคะแนน
จากการประเมินผลแบบจำลองการสอนก่อนและหลังการฝึกสอน

ผลการวิจัย

1. สัมฤทธิ์ผลด้านวิชาฟังและพูดภาษาไทย ด้านวิชาครูเบื้องต้น และความสามารถ
ในการสอน อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่น่าพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสอนกับ

สัมฤทธิ์ผลด้านวิชาฟังและพูดภาษาไทยเป็นไปในเชิงนิมิต (Positive) แต่ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสอนกับสัมฤทธิ์ผล ด้านวิชาครู เบื้องต้นไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมด้านวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) และวิชาครู เบื้องต้นมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ

3. ความเข้าใจเนื้อหาในแบบจำลองการสอนของผู้รับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกสอนทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความเข้าใจเนื้อหาในแบบจำลองการสอนดีขึ้น

4. ความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อเนื้อหาแต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอนอยู่ในเกณฑ์ หลังการฝึกสอนแล้ว ผู้รับการฝึกอบรมมีความมั่นใจในการนำเนื้อหาแต่ละเรื่องไปสอนมากขึ้น กล่าวได้ว่าแบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้นนี้ใช้ได้

นับได้ว่าการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มีความสามารถในการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) โดยใช้แบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Construction of a Thai Language Teaching Model
Emphasizing Specific Skills for Prathom Suksa One
and Two for the Hill Tribe Teachers' Aides.

Name   Miss Sumalee Traichoke
Department of Elementary Education

Academic Year   1975

ABSTRACT

This research was a part of the Experimental Project on the Training of Teachers' Aides for Hill Tribe Communities; Department of Elementary Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Its purpose was to construct a Thai language teaching model emphasizing listening and speaking skills in Prathom Suksa One and Two using for the training of teachers' aides in teaching Thai language listening and speaking to the hill tribe children.

The tools utilized in this research were the special curriculum particularly designed for the project, a test in Thai language listening and speaking, a test in Fundamentals of Teacher Education, the Thai language teaching model mentioned above, practice teaching observation and evaluation forms, the Thai language teaching model evaluation forms, and the method of teaching Thai language listening and speaking. These tools were used on training 61 trainees in 3 months at the Hill Tribe Development and Welfare Center in Chiengrai province. The research data were collected from the scores of the pre-test and the post-test on achievements in Thai language listening and speaking and Fundamentals of Teacher Education, the

scores of practice teaching and the scores of evaluation on the Thai language teaching model.

Results:

1. The trainees' achievements in Thai language listening and speaking, Fundamentals of Teacher Education, and teaching ability were satisfactory. Teaching ability and the achievement in Thai language listening and speaking were positively related but teaching ability and the achievement in Fundamentals of Teacher Education were insignificantly related at the level of .05.

2. The scores of the pre-test and the post-test showed significant difference at the level of .01. The result notified that the training was effective.

3. The trainees' understanding of the subject matter in the Thai language teaching model before and after practice teaching showed significant difference at the level of .01. This proved that practice teaching helped the trainees understand the Thai language teaching model better.

4. The trainees could understand each item of the subject matter in the Thai language teaching model well and after practice teaching, they had more confidence in using the teaching model. It could be said the constructed teaching model available.

Consequently, the training of teachers' aides in teaching Thai language listening and speaking using the constructed teaching model was effective and the construction of the Thai language teaching model could be considered successful..

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งนี้สำเร็จด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงของศาสตราจารย์อ่ำไพ สุจริตกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดขณะทำการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขา ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย ศาสตราจารย์อ่ำไพ สุจริตกุล ในฐานะหัวหน้าโครงการฯ และหัวหน้าแผนกวิชาประถมศึกษา พร้อมด้วยคณาจารย์ในแผนกวิชา คือ ศาสตราจารย์สมน อมรวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญผ่อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์วาริดิระจิตร อาจารย์พูนสุข บุญสวัสดิ์ และ อาจารย์มุกดา เศรษฐบุตร ได้ไปเยี่ยมเยียนให้ความอบอุ่นใจตลอดเวลา สำหรับอาจารย์วรณี ศิริโชติ และ อาจารย์ คร. อนุมา สุขคนธมาน แมวา จะไม่มีโอกาสไปเยี่ยมเยียนแต่ก็คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอยู่เสมอเบื้องหลัง นอกจากนี้รองศาสตราจารย์ประคอง วรรณสุต ยังได้ให้คำปรึกษาค้นหาการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลอีกด้วย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่กองสงเคราะห์ชาวเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณเจริญ กลีวิวัฒน์ หัวหน้าศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้คอยอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ และเอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นอย่างดี องค์การยูนิเซฟได้อุดหนุนในเรื่องเบี้ยเลี้ยงและอุปกรณ์บางอย่าง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สมาลี ไตรโชค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฌ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมุติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	10
ความจำกัดของการวิจัย	12
ขอทดลองเบื้องต้น	12
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	12
ศัพท์เฉพาะ เรื่องและคำจำกัดความ	14
2. ทฤษฎี หลักการ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ภาษาคืออะไร	16
โครงสร้างและองค์ประกอบทางภาษา	17
การแบ่งภาษา	19
ลักษณะของภาษาชาวเขาเผ่าสำคัญ ๆ	21
ลักษณะของภาษาไทย	23
ทักษะทางภาษา	32

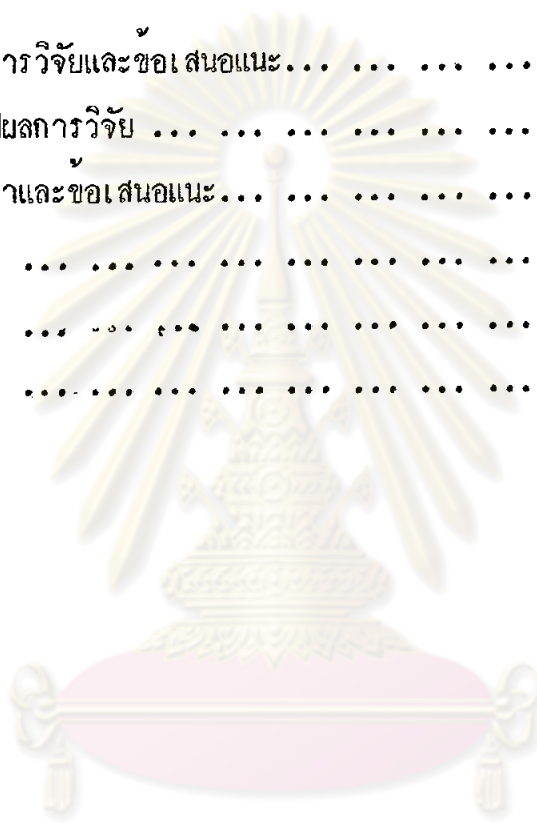

หลักและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย(ฟัง-พูด)	34
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	40
3. การดำเนินการวิจัย	
การศึกษาปัญหาและสำรวจข้อมูล	45
การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด)	45
แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนฟังและพูด ในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา	49
การสร้างแบบประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)	103
การสร้างแบบนิเทศและประเมินผลการสอน	103
การทดลองฝึกอบรม	104
การเตรียมงาน	104
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	105
การทดสอบก่อนการฝึกอบรมและการแบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม	108
การดำเนินการฝึกอบรมทั่ว ๆ ไป	109
การฝึกอบรมวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด)	110
การฝึกสอน	113
การเก็บรวบรวมข้อมูล	114
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	116
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การวิเคราะห์ข้อมูล	121
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122

บทที่

หน้า

อภิปรายผลการวิจัย	135
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	140
ปัญหาและขอเสนอแนะ	143
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	149
ประวัติการศึกษา	171

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนผู้รับการฝึกอบรมแยกตามเพศและประเภท	106
2. จำนวนผู้รับการฝึกอบรมแยกตามอายุ	107
3. วุฒิการศึกษาของผู้รับการฝึกอบรม... .. .	107
4. การจัดอันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลแต่ละประเภทของผู้รับการฝึกอบรม ...	122
5. จำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่ได้รับอันดับคะแนนแต่ละประเภทเป็นตัวอักษร	123
6. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการกับความสามารถในการสอน	124
7. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาครูเบื้องต้นกับความสามารถในการสอน	125
8. การเรียนรู้ด้านวิชาการและวิชาครูเบื้องต้นก่อน($\bar{X}_1$) และหลัง($\bar{X}_2$) การฝึกอบรม	126
9. ความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง ในแบบจำลองการสอน และจำนวนผู้ตอบไม่ได้ในแต่ละเรื่องคิดเป็นร้อยละก่อนและหลังการฝึกสอน	127